

DRETS D'AUTOR en TREBALLS

1. ELS DRETS D'AUTOR

A. **MORALS:** Els adquireix la persona que és l'autora d'una obra original, ja sigui literària, científica o artística.

- **Divulgació:** es tracta del dret a decidir en quin moment una obra està finalitzada, si es fa pública, en quin moment i a través de quin mitjà.
- **Integritat:** és el dret que qualsevol autor/a té sobre l'obra creada, perquè aquesta es respecti de la manera com l'ha creat, amb les seves característiques essencials.
- **Paternitat:** és el dret a ser identificat/da com a autor/a d'una obra.

Són intransferibles, i no tenen límit temporal.

B. **PATRIMONIALS:** Li atorguen el dret exclusiu per fer, o autoritzar a d'altres a fer:

- Reproduir l'obra, fer-ne còpies.
- Distribuir-la, mitjançant la venda, el lloguer o el préstec.
- Comunicar-la públicament.
- Transformar-la, i al mateix temps, adquirir els drets d'autor de l'obra derivada.

Normalment tenen una vigència de fins a 70 anys després de la mort de l'autor, quan passen a formar part del Domini Públic. A partir d'aquí l'obra es pot utilitzar lliurement.

2. TIPUS DE PROTECCIÓ

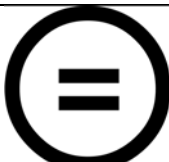

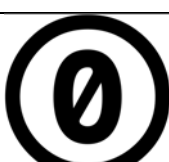
COPYRIGHT		CREATIVE COMMONS	
All rights reserved	¹	Open License	²
<ul style="list-style-type: none"> • Els drets són propietat de l'autor de l'obra, o de qui n'ostenti la cessió. • No es pot reutilitzar l'obra sense el seu permís exprés. • Es representa pel nom del titular dels drets, el lloc i l'any de divulgació de l'obra, seguits pel símbol. 		<ul style="list-style-type: none"> • Els drets són propietat de l'autor. • L'obra es pot reutilitzar sense el seu permís exprés, i de manera gratuïta. • És necessari citar de qui n'és l'autoria. • Els logotips que la representen varien en funció dels drets reservats. 	

¹ Imatge: https://ca.wikipedia.org/wiki/Drets_d%27autor#/media/Fitxer:Copyright.svg

² Imatge: <https://mirrors.creativecommons.org/presskit/icons/cc.xlarge.png>

3. LLICÈNCIES CREATIVE COMMONS

Creative Commons és una organització sense ànim de lucre que treballa per a l'eliminació de barreres a l'hora de compartir i difondre coneixements i activitats artístiques, i en aquest sentit ofereix diversos tipus de llicències a totes aquelles persones que volen compartir lliurement les seves obres. Formen part del conjunt de llicències obertes conegudes per Copyleft, a través de les quals les autores de les obres en cedeixen alguns drets determinats a terceres persones.

DRETS RESERVATS A LES LLICÈNCIES CREATIVE COMMONS³	
	RECONeixEMENT (BY)
	Cal citar l'autoria de l'obra de manera adequada i inequívoca, afegir un enllaç a la llicència, i indicar si s'ha modificat.
	NO COMERCIAL (NC)
	No es pot fer un ús comercial de l'obra, és a dir, que no pot generar beneficis econòmics a qui l'utilitza.
	COMPARTIR IGUAL (SA)
	Si l'obra ha estat modificada, cal que a l'hora de ser compartida, l'obra derivada ho faci sota el mateix tipus de llicència.
	SENSE OBRES DERIVADES (ND)
	L'ús de l'obra no n'inclou la seva transformació. En tot cas, hauria de ser amb un permís exprés de l'autor/a.
	DOMINI PÚBLIC (PD)
	No és pròpiament una llicència, sinó una etiqueta que indica que l'obra ja forma part del domini públic.
	ZERO (CC0)
	L'autor/a de l'obra ha renunciat als drets que tenia sobre ella, i aquesta ha passat a formar part del domini públic.

³ Tots els logotips: <https://creativecommons.org/about/downloads/>

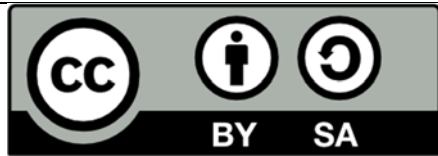
En qualsevol tipus d'explotació que es faci d'una obra sota llicències Creative Commons, cal indicar a quins drets específics es fa referència, mitjançant els logotips corresponents.

EXEMPLE DE LA INDICACIÓ DELS DRETS QUE OFEREIX UNA LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS

- Cal citar l'autor/a de l'obra.
- No se'n pot fer un ús comercial.
- Si l'obra es modifica, s'ha de publicar sota aquest mateix tipus de llicència.

LLICÈNCIA RECOMANADA PELS TFG A ESDAP CATALUNYA

- Aquest és el tipus de llicències més habituals en la publicació de treballs acadèmics, com pot ser un TFG.

A l'hora de definir el tipus de llicència per les nostres obres, es pot fer a partir d'un formulari:

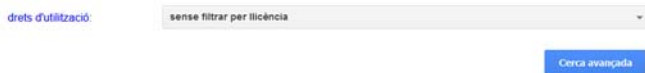
https://creativecommons.org/choose/?lang=ca_CA

O bé es poden descarregar els logotips necessaris:

<https://creativecommons.org/about/downloads/>

4. PRIORITATS A L'HORA DE PUBLICAR OBRES

Sigui quin sigui el tipus de llicència al que està subjecte una obra que es pretén utilitzar, sempre cal indicar qui n'és l'autor/a, i de quin font s'ha obtingut.

- A. El més recomanable és publicar obres de creació pròpia, sobretot en especialitats artístiques i creatives com són les del disseny.
- B. Fer ús d'obres de llicència oberta, que es poden trobar de diverses maneres, com poden ser:
 - Fent una busca avançada a Google:
https://www.google.cat/advanced_search?hl=ca&fg=1

 - Buscant obres subjectes a llicències Creative Commons, com per exemple: <https://search.creativecommons.org/>
- C. Utilitzar obres protegides pel Copyright, amb permís exprés de la persona propietària dels drets. En alguns casos, es pot fer ús del dret de cita.

5. EL DRET DE CITA

És la possibilitat de poder d'eliminar algunes de les limitacions que els drets d'autor imposen a l'hora de reproduir, distribuir, publicar o transformar una obra, podent-la incloure en una de pròpia, de forma limitada, i sense permís específic de qui n'és l'autor/a. L'acolliment al dret de cita només es pot formular en unes circumstàncies concretes:

- Si es tracta d'obres ja publicades o divulgades.
- L'obra es reproduceix fidelment.
- Les citacions han de ser un complement del treball, i no part substancial.
- La cita és pertinent si l'obra s'adjunta pel seu anàlisi, comentari o judici crític.
- L'obra s'utilitza amb una finalitat docent o d'investigació.
- Citant la font i l'autor/a de l'obra.
- La font d'origen ha de ser lícita.

El plagi es dona quan s'oculten les fonts d'on s'ha obtingut una obra, o bé quan una tercera persona s'apodera, totalment o parcialment, de la seva autoria. Perquè l'autor/a d'un TFG no pugui ser acusat/da de plagi, pot optar per dos recursos bàsics:

- Citar l'autor/a i la font de qualsevol contingut que incorpori al seu treball, com ara imatges, músiques o textos.
- Parafrasejant, o sigui explicant amb paraules pròpies el què prèviament ha comunicat una altra persona.

Sempre que es faci d'ús d'una obra, encara que aquesta es trobi en el domini públic, cal citar a la persona que n'és l'autor/a, ja que els drets morals, en aquest cas la paternitat, no tenen límit temporal.

També s'ha de tenir en compte que sempre cal demanar permís als propietaris dels drets d'autor en el casos següents:

- Reproduir íntegrament una obra o document.
- Manipular o modificar una obra o document, quan no se n'és l'autor/a.
- Publicar a internet o a les xarxes socials una obra, sense ser-ne l'autor/a.

6. DRETS D'AUTOR I XARXES SOCIALS

Tot el material que es pugui obtenir a través de les xarxes socials s'ha de tractar de la mateixa manera que es faria per qualsevol altre tipus de fonts, ja que la persona que el publica hauria de tenir el permís de qui n'és l'autor/a.

Les obres que apareixen a les xarxes o a internet poden estar protegides encara que no incorporin el logotip del Copyright.

Les plataformes que gestionen les xarxes socials no tenen cap tipus de responsabilitat sobre la publicació de materials i els seus drets d'autor, llevat que tinguin coneixement de que s'estan vulnerant els drets de propietat intel·lectual.

7. ALTRA INFORMACIÓ SUBJECTA A PROTECCIÓ

A part de les obres literàries, artístiques o científiques, existeixen uns altres tipus de drets que protegeixen una certa informació sobre les persones, i que cal tenir presents a l'hora de publicar-les.

- **DADES PERSONALS:** nom i cognoms, DNI, adreça,..., i que estan subjectes a la protecció que estableix la LOPD, Llei Orgànica de Protecció de Dades Personals, i per tant, la seva publicació requereix una autorització per escrit.
- **DADES PERSONALS DE CARÀCTER ESPECIAL:** les que fan referència a la seva ideologia i creences, a la seva orientació sexual o estat de salut, o a dades genètiques. Per poder publicar dades d'aquesta naturalesa, cal un permís explícit de la persona afectada, per escrit, i en el que s'especifiqui amb quins motius i en quines circumstàncies es fa la publicació.
- **IMATGES DE PERSONES:** per la publicació d'imatges en les que apareguin persones concretes, cal que aquestes hagin cedit els seus drets d'imatge, mitjançant un document de cessió per escrit.
- **ENTREVISTES:** si el TFG transcriu entrevistes, ja sigui completament o de manera parcial, cal que la persona entrevistada signi un document de cessió dels drets d'exploació de l'entrevista.

FONTS D'INFORMACIÓ

Aquest document s'ha elaborat consultant les següents fonts:

- https://ddd.uab.cat/pub/recdoc/2016/146878/dretsautorTFG_a2020m12.pdf
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Drets_d%27autor
- <http://biblioteca.uoc.edu/es/servicios/que-es-el-copyright-%C2%A9>
- <https://creativecommons.org/about/downloads/>
- <https://guiesbibtic.upf.edu/dretsautor>